

Open brief van hoogleraren over Belastingherziening 2001

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

17 januari 2000

Wet Inkomstenbelasting 2001
Tweede Kamer 1998-1999, 26 727 nr. 2

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Binnenkort behandelt u voorstellen van de regering voor een ingrijpende verandering van ons belastingstelsel. Wij dringen er met klem bij u op aan één onderdeel van die voorstellen voorlopig aan te houden. Het gaat om de voorgestelde vermogensrendementsheffing. Zij houdt in dat vermogensinkomsten – ontvangen rente, dividenden en huuropbrengsten – in de toekomst niet langer worden belast. Buiten onderneming behaalde vermogenswinsten blijven net als nu onbelast. In plaats daarvan stelt de regering voor in de toekomst 30 procent te heffen over een denkbeeldig ('forfaitair') rendement gelijk aan 4 procent van de waarde van het netto vermogen.

Wij menen dat behoefte bestaat aan een meer principiële discussie over de toekomst van de belastingheffing van vermogensinkomsten en vermogenswinsten, alvorens u definitief over dit voorstel beslist. Ons oordeel is ingegeven door de navolgende drie overwegingen.

1. De voorgestelde vermogensrendementsheffing is in strijd met het draagkrachtbeginsel, omdat geen belasting wordt geheven over de werkelijk genoten vermogensopbrengsten. Het effectieve tarief van de rendementsheffing is bovendien degressief: hoe hoger het werkelijk behaalde rendement, hoe minder belasting (als percentage van dat rendement) wordt betaald. Vooral bezitters van grotere vermogens zijn in staat hogere rendementen te realiseren dan de door de wetgever veronderstelde 4 procent. Zij betalen straks in verhouding het minst. Kleine beleggers die risico's willen/moeten mijden behalen op dit moment in feite vaak minder dan 4 procent reëel rendement. Minder vermogenden gaan dus in verhouding het meest betalen. Naar onze overtuiging is dit in strijd met het rechtsgevoel van de belastingbetalers. Een wetgever die het rechtsgevoel schendt roept verzet op tegen de belastingheffing en stelt toekomstige belastingopbrengsten in de waagschaal.
2. De invoering van de vermogensrendementsheffing staat haaks op de belastingheffing van vermogensinkomsten en vermogenswinsten in andere lidstaten van de Europese Unie en in de Verenigde Staten. Deze landen streven er naar de feitelijk genoten voordelen uit vermogen te blijven belasten en bestaande vermogenswinstbelastingen aan te scherpen. Wanneer Nederland als enige land een vermogensrendementsheffing invoert, zal dit de internationale coördinatie van de belastingheffing van opbrengsten uit vermogen compliceren.

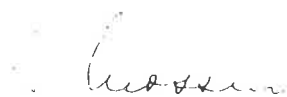
3. De smalle grondslag van de voorgestelde vermogensrendementsheffing lokt belastingarbitrage uit. In goede tijden zullen belastingplichtigen schulden onderbrengen in boxen met hoge tarieven en bezittingen in boxen met lage tarieven. In slechte tijden zullen zij het omgekeerde proberen te bewerkstelligen. Daardoor wordt de rendementsheffing een speelbal van de conjunctuur. Ook versterken de voorstellen van de regering de prikkel om ondernemingen met geleend geld te financieren.

Mede in het licht van de voorgaande overwegingen zijn wij van mening dat het voor de hand liggende alternatief van de in het buitenland gangbare vermogenswinstbelasting onvoldoende grondig is bestudeerd. Met name is het zinvol varianten te bezien die in de uitvoering zo eenvoudig mogelijk zijn, onder handhaving van de juiste uitgangspunten, zoals draagkracht en gelijkheid. Een belangwekkend alternatief ook is belastingheffing over de jaarlijkse vermogensaanwas. De regering heeft beide alternatieven zonder deugdelijke argumenten buiten de orde verklaard.

Wij geven u dringend in overweging de beschikbare alternatieven voor de voorgestelde vermogensrendementsheffing alsnog aan een nader onderzoek te (doen) onderwerpen, alvorens over dit onderdeel van de regeringsvoorstellen een definitieve beslissing te nemen.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Met de meeste hoogachting,

Prof.dr. S. Cnossen
Erasmus Universiteit Rotterdam

Prof.dr. C.A. de Kam
Rijksuniversiteit Groningen

Prof.dr. P. Kavelaars
Universiteit Leiden

Prof.dr. R.E.C.M. Niessen
Universiteit Maastricht

Prof.dr. A.C. Rijkers
Katholieke Universiteit Brabant

Prof.dr. J.W. Zwemmer
Universiteit van Amsterdam

Bijlage met namen van medeondertekenaars.

Persbericht

Open brief aan de Tweede Kamer over Belastingherziening 2001

Een groot aantal hoogleraren fiscaal recht en fiscale economie richten vandaag een open brief aan de Tweede Kamer waarin zij er met klem op aandringen de besluitvorming over de *Belastingherziening 2001* ten aanzien van de vermogensrendementsheffing voorlopig aan te houden. De hoogleraren achten de heffing in strijd met het draagkrachtbeginsel, omdat het tarief afneemt met de grootte van het rendement dat wordt behaald. Zij merken tevens op dat de rendementsheffing haaks staat op de belastingstelsels in andere EU-lidstaten en dat zij belastingarbitrage uitlokt. De hoogleraren zijn van oordeel dat elders gangbare alternatieven, zoals een vermogenswinstbelasting, onvoldoende grondig zijn bestudeerd.

De initiatiefnemers van de brief zijn: Prof.dr. S. Cnossen (EUR), Prof.dr. C.A. de Kam (RUG), Prof.dr. P. Kavelaars (UL), Prof.dr. R.E.C.M. Niessen (UM), Prof.dr. A.C. Rijkers (KUB) en Prof.dr. J.W. Zwemmer (UvA). Daarnaast hebben 25 andere hoogleraren de brief medeondertekend.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij Prof. dr. S. Cnossen (010-4081485; 070-3555261) en Prof.dr. C.A. de Kam (0503-3637018).

Studie over vermogensrendementsheffing

Op 18 januari 2000 zal het Onderzoekcentrum Financieel-Economisch Beleid (OCFEB) van de Erasmus Universiteit Rotterdam een studie publiceren met bijdragen en commentaren over de vermogensrendementsheffing en haar alternatieven, t.w. een vermogenswinstbelasting en een vermogensaanwasbelasting. De bijdragen zijn geschreven door Prof.dr. A.L. Bovenberg, Dr. K. Caminada, Centraal Planbureau (onderzoeksmemorandum bewerkt door Dr. R. Okker), Prof.dr. S. Cnossen, Prof.dr. K. Goudswaard, Prof.dr. P. Kavelaars, Prof.dr. A.C. Rijkers, Dr. H. Vording.